Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. ЧИСЛО 137. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ВТОРОК, 14-го ЧЕРВНЯ, 1921. — VOL. XXIX. No. 137. JERSEY CITY, N. J., TUESDAY, JUNE 14, 1921. THREE CENTS

ВЕЛИКІ СПРАВИ ПЕРЕД РОБІТНИЧОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ.

БЕЗРОБІТТЄ, ІРЛЯНДІЯ, СПРАВА ОРГАНІЗАЦІЇ ЖДУТЬ РОЗВЯЗКИ.

ДЕНВЕР, Колоредо, 12. червня. — Завтра почінається тут 41-ша річна конвенція Американської Федерації Праці.

Як заповідають провідники в урядовій заяві, ся конференція має бути точкою звороту в многих справах, тикаючих-ся робітничої політики. На конвенцію зголосилося понад 500 делегатів з усіх сторін Злучених Держав та Канади. На конвенції буде також Томас, президент Юнії Зелізничих Робітників Англії.

З ріжних сторін даються чути голоси за усуненєм дотеперішнього президента Американської Федерації Праці Самуела Гомперса. На чолі противників його кандидатури стоїть Лунс, голова союза майнерських юній. Проти Гомперса стоять також представителі юній машиністів, котрим припоручила організація не голосувати за жадним кандидатом, який належить до організації Нешенел Сивик Федерейшен (котрої Гомперс є почетним членом).

Межи делегатами є що найменче два погляди на ірляндську справу. Одна партія думає предложити резолюцію, в котрій будуть просити президента Гардинга, щоби він признав независимість ірляндської републики.

Кромі сего як найважнійша справа буде розбиратися питане організації Федерації Праці. Поважна частина делегатів стоїть за тим, щоби знести організації після ремесл, а завести організацію після промислів.

СПОДІЮТЬСЯ СКОРОГО УХВАЛЕННЯ МИРНОЇ РЕЗОЛЮЦІЇ.

ВАШІНГТОН, 11. червня. — Палата послів приняла величезною більшостю голосів формальне внесенє, щоби здержати наради над всіми иншими справами та взяти під увагу мирову резолюцію конгресмена Портера, котра проголошує мир межи Злученими Державами, з одної сторони, а Німеччиною та Австрією з другої. Після ухвали резолюція має прийти під голосоване в понеділок сполудня. З великого числа голосів за сим внесенєм ворожать ухвалене резолюції без великої опозиції.

Републиканські провідники заповідають, що проти резолюції Портера не впаде більше як 74 голосів в палаті послів. Самий Портер каже, що по докладним обчисленню сил він може сказати, що проти нього не буде голосувати понад 60 голосів. Члени палати послів згодилися, що мирова резолюція має прийти під голосоване коло пів до пятої години по полудни.

Тепер вся справа обертається коло становища сенату. Сенатори навіть з републиканської партії заявили, що вони не завернуться і будуть далі обстоювати при своїй резолюції, яка уже була принята сенатом, а яка відкликає воєнний стан межи Злученими Державами та центральними державами Европи. Зате Портер каже, що ніхто в палаті послів не буде голосувати за такою резолюцією, бо вона значилаби, що Америка відкликує своє становище у війні.

Через сі непорозуміння межи самими републиканськими сенаторами та републиканськими конгресменами демократи кажуть, що до ухвалення мирової резолюції, якій вони противляться, ще далеко.

СПРАВА НАДВИШКИ ІМІГРАНТІВ НА МОРЮ.

ВАШІНГТОН, 11. червня. — Іміграційний комітет палати послів приняв прихильно резолюцію конгресмена Джансона, котра дозваляє впущене до Америки тих імігрантів, що уже прибули понад дозволене іміграційним законом число.

Законопроект Джансона виразно дозваляє впустити тих імігрантів, що виплили з европейських портів дня 8. червня або вперед. Іміграційний комітет поправив законопроект Джансона ще в той спосіб, що число сих імігрантів не буде вчислятися в загальне число дозволене законом.

Якби, однак, ухвалено сей законопроект, то тоді 20-процентова місячна норма обовязувалаби на далі.

ВІДКЛИКУЮТЬ УРЛЬОП АДМІРАЛА ЗА „ОСЛЯЧУ" ПРОМОВУ.

ВАШІНГТОН, 11. червня. — Секретар (міністер) війни Денбі вислав до адмірала американської фльоти Симса, що тепер перебуває на урльопі в Лондоні, телеграму, в котрій відкликує решту його відпустки та приказує йому зараз вертати до Злучених Держав і явитися особисто у міністра війни.

Адмірал Симс виголосив був в Лондоні промову про англійсько-американське зближенне, в котрій назвав американських Айришів голосуючими ослами. Коли секретар війни зажадав від нього виясненя, Симс не відповів нічого.

ВИДНО, ЩО СКОРОЧЕНИЙ УРЛЬОП І НА АДМІРАЛА ПОМАГАЄ.

ВАШІНГТОН, 12. червня. — Секретар (міністер) війни Денбі дістав нині відповідь на свою телеграму, вислану ще в середу до американського адмірала Симса, в котрій Денбі домагався пояснення в справі відомої промови адмірала.

В своїй відповіди Симс заявляє, що газети донесли невірно про його промову. Каже адмірал, що газетярі помотали його слова так, що вийшло зовсім що инчого, як він говорив. Симс каже, що він говорив те саме, що він нераз говорив в своїх промовах в Америці та що він написав в одній своїй книжці. Він говорив за збільшенням добрих відносин межи народами, що говорять по англійськи (межи Америкою та Англією).

НАМАГАНИЙ ЛІНЧ В НЮ ЙОРКУ НА ТЛІ СТРАЙКУ МОРЯКІВ.

20-літний Мурин Едвард Крейґ, котрий працює для одної корабельної компанії в Ню Йорку як страйколом, виходив коло 8. години вечером з піра ч. 3 в Гобокен, коли його задержав моряк Адел, котрий споввняв там пикетову службу для страйкуючих моряків. Адел почав ганьбити Мурина, що він став страйколомом. Не довго думаючи Мурин витяг магазиновий револьвер і вистрілив до страйкаря. Куля перейшла через груди Адела, і він упав на землю. Кількох білих прохожих кинулося до стріляючого. Думаючи, що вони хочуть його злінчувати, Мурин почав втікати стріляючи по дорозі до гонячих за ним білих. Одна куля поцілила одного шофера в черево. На те надбіг полісмен, котрий недалеко був занятий реґуляцією комунікації. Як каже полісмен, Мурин прицілився до нього; однак полісмен його перебіг у стрілянню і ранений тяжко Мурин лежав на хіднику. Товпа білих кинулася до нього і булаб певно злінчувала його, якби не полісмен. Сей станув над раненим, і вимахуючи револьвером, давав до пізнання кождому з натискаючого на нього та щораз більше зростаючого числом товпи, що він убє кождого, що відважить діткнутися його арештанта. Рівночасно він свистав, що сили мав, у свою поліційну свиставку. З поблизької поліційної стації вибіг відділ полісменів і з трудом розігнав розярену товпу. Раненого полісменом Мурина забрали до того шпиталю, де якийсь час передтим привезено дві жертви його стрілянння.

УТЕЧА ІМІГРАНТІВ З КОРАБЛЯ.

До Бостону приїхав в суботу італійський корабель Канопік, на котрім було коло 1,040 італійських імігрантів. Незадовго при приїзді корабля серед пасажирів розійшлася чутка, що усіх імігрантів, котрим не дозволять висісти, віддадуть до арештів, як що корабельна компанія не схоче відвезти їх назад до Італії. Коли імігрантів перепроваджувано на корабель „Мейфлавер", на котрім їх мали перенести на Дір Айленд для перегляду, імігранти кинулися втікати з корабля: мущини і жінки, тягнучи свої діти, кинулися до доку серед страшного крику. Богато жінок дістало спазмів, декотрі били головами до покладу та зелізних поруч. В стиску кілька жінок зімліло. Богато з них порізалося і потовклося. Розділені від родиків діти своїм плачем та криком ще збільшували замішане.

Іміграційні урядники були зовсім безрадні. Серед замішання яких 70 імігрантів допало малих лодок, котрих немало крутилося довкола „Канопіка", а на котрих сиділи приятелі і родини імігрантів. Всі 70 утекли.

Решту перевезено на Дір Айленд, де іміграційні урядники повідомили їх, що всякі поголоски про арештоване є фальшиві, та що з Вашінґтону прийшов приказ випускати на сушу усіх пасажирів, котрі відповідають законним вимогам, не оглядаючися на обмежене щодо числа. Серед імігрантів запанувала велика радість.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ОЖИВИЛИ ЧОЛОВІКА НА ДЕНЬ.

В однім шпиталі в Нюарку помер 59-літний Віліям Кариґен, котрого привезено до шпиталя тяжко побитим підчас автомобілевого випадку. Оглянувши його лікарі заявили, що йому треба зробити операцію на клубі. Лікарі вже майже скінчили операцію, коли побачили, що хорий не приходить до себе. Взяли його за живчик; пульс не бився. Прислухувалися до серця: серце не билося. Видко, хорий мав слабе серце, яке не витримало ділання етеру, яким його усипляли для операції. Лікарі чим скорше рішилися на ще одну операцію: отворили хорому черево на тільки, щоби через отвір можна вложити палець. Один лікар почав делікатно масувати (натирати) верхну мускулярну поволоку серця. По якімсь часі серце почало битися. Лікарі зашили отвір в череві і докінчили операцію клуба. За якийсь час хорий прийшов до себе. Він почав помало виздоровлювати. Однак на другий день по операції він попав в обморок і помер. Лікарі ствердили, що він помер через хибу серця.

ЗЇЗД ТРАНСПОРТОВИХ РОБІТНИКІВ В ЖЕНЕВІ.

В Женеві відбувався від 18. до 22. квітня конгрес міжнародної федерації робітників транспорту. Прибуло 72 представників, а саме: з Німеччини 11, з Франції 9, з Англії та Голяндії по 8, з Бельгії, Норвегії та Швеції по 6, з Австрії, Данії, Чехії та Швайцарії по 4, з Люксембургу 2. Всього взяло участь 26 організацій, нараховуючих коло 2,256.000 членів.

Оригінального нічого не було. Балакали, як завжди, що світ є напередодні великої соціяльної боротьби, що від сучасної економічної кризи страждають в першу чергу робітники. Лякали одні других всесвітньою реакцією. Сповіщали, що властники задумали знову кампію проти працюючих — закладають міжнародню спілку. Нарешті асигнували 10.000 голяндських гульденів на боротьбу з „бичеми капіталістичним та мілітаристичним".

Одноголосно ухвалили постанову про бажаність соціялізації усіх шляхів сполучення („брукованих, зелізниць, воздушних та водяних шляхів"). Але підчас обміркування, як перевести се в життя, думки поділилися; частина членів конгресу побачила, що се загрожує „світовою революцією", а се не з усіх боків користно робітництву.

Треба зазначити, що Ірляндець Мерфі, який зявився з рекомендацією з Москви, не був вислуханий. В палких промовах Німець, Австрієць та Ірляндець довели, що вони досить „їх бачили", що вони не діти і не дозволять себе дурить, що Мерфі зробить краще, коли забереться геть, звідки прийшов, а хтось навіть шпурнув у совітського представника помаранчою. За допущенєм Мерфі гоосували лише двох. Йому довелось вийти серед насмішливих вигуків загалу.

ЗРАДИВШИ ЇХ, ХОЧЕ ЇХ ДРУГИХ УЧИТИ.

Промовляючи в неділю до студентів Пристон Юніверсіти, бувший президент Вилсон заявив, що він думає брати далі участь в публичній діяльности та „держати соко свої ідеали перед очима публики".

УЛЬТИМАТ СПІВАКА ШАЛЯПІНА БОЛЬШЕВИКАМ.

Славний російський оперовий співак Федір Шаляпін мав взяти участь в одному великому концерті в Москві. Вимоги співака були такі: 1 фунт соли, 10 фунтів чоколяди і 10 фляшок коняку. Усе мало бути доставлене перед концертом. Одначе коняку співак не приняв. Він зажадав правдивого французського коняку, інакше, казав він, не буде співати. Совєтський уряд виконав домагання і щойно тоді появився Шаляпін на естраді.

„НОВИЙ КИЇВ".

Дневник „Українська Трибуна" (виходить у Варшаві) містить передрук цікавої замітки з „Общого Дѣла" про сучасний стан Києва:

„Большевики видали агітаційний плякат з фотографіями зруйновань, доконаних в місті Поляками при відступі. Тут і зірвані мости — і ряд спалених будинків — 4 та гімназія, генерал-губернаторський дім, — і руїни заводів.

Фотографії здійняті з натури і цілком правдиві. А шкода лише, що не можна продовжувати сю працю фотографа і дати в знимках повну картину „нового Київа", такого, яким він є тепер, при большевиках.

Кращі частини Київа — Липки та Печерськ змінилися так, що їх не легко спізнати. Велика кількість особняків зруйнована, баркани знесені, сади повирубані. Тут залишили свої сліди і несчислені бомбардовання міста і війскові постої і голод на дрова, і росправа з майном „буржуїв", які поплакали.

Взагалі вогонь знайшов у Київі богато поживи.

На Хрещатику двоє великих спалених будинків неначе задають тон усій центральній улиці: на розі Фундуклеївської купи каміння на цеглі, там де раніш був магазин Брабеца і біля царської площі обгорілі стіни прегарного будинку ч. 5. Такуж сумну картину уявляє спалений, ще три роки тому, дім Грушевського на Паньківській вулиці, один з кращих у Київі. Згорів і пишний будинок земської управи на Б. Вооліодимірській, збудований акад. Щуко.

Богато будинків стали незаселеними руїнами після того, як у них постояли червноармейські частини. Зовсім опустіла стоїть гостинниця Франсуа, з побитими вікнами, цілковито розгромлений судовий будинок жіночої гімназії Левандівської на Тимофіївській вул. Не лише шкільна мебель, але і вікна й двері — все пішло на опалення.

Цілком змінився вигляд тихої інтелігентської частини Києва—вулиць Тарасівської, Паньківської, Ботанічної. Палісадники та сади, котрі колись так гарно оздоблювали сей закуток, знищені. Оточені деревами невеличкі будинки, котрих тут богато, сумно стоять поміж камяних велетнів нових будинків.

Місто страшенно спустіло. В йому залишилася лише невеличка частинна інтелігенції та культурних сил, на котрі Київ був такий богатий останніми роками. На місце старої культурної верстви населення зявилися, що правда, нові мешканці. Серед них значну групу складають жиди з міст і містечок.

ЛЕНІН ЗАВЕРТАЄ ПОВОЛИ ДО КАПІТАЛІЗМУ І ПРИЗНАННЯ ГОРОЖАНАМ ГОРОЖАНСЬКИХ СВОБІД.

РИГА, столиця Латвії, 11. червня. — Тут одержано телеграми з Москви, які доносять, що Ленін приготовляє радикальні зміни в первісній своїй комуністичній системі, та що вони небавком будуть урядово проголошені.

ПЕРШИЙ ДЕКРЕТ признає приватним особам мати необмежену скількість гроша на вкладках і чековому конті в державних кооперативних банках.

ДРУГИЙ ДЕКРЕТ обмежить власть „чеки") „чрезвичайки", то є надзвичайної комісії для давлення проти-революційних рухів). „Чека" мати-ме власть тільки над отвертими оружними бунтами, бандитизмом і змовою. Вона буде чисто урядовою тайною поліцією. Всі інші справи будуть приходити перед суд.

ТРЕТІЙ ДЕКРЕТ скасує безплатну їзду зелізницями і безплатну почтову пересилку, а заведе оплати.

ЛЕНІН КАЖЕ, ЩО ГОДІ РОСІЇ ЖИТИ САМИМИ ТЕОРІЯМИ МАРКСА; ТРЕБА ТАКОЖ І ХЛІБА.

КОПЕНГАГА, столиця Данії, 11. червня. — Фінляндська комісія, котра власне вернулася з Москви, повідомляє, що Ленін небаром видасть декрет про привернене прав власности щодо товарів, але не щодо реальностий, та про віддане малих промислових робітень в руки їх власників.

Ленін хоче відновити Росію згідно зі своєю заявою, що край не може жити самими ідеалами Кароля Маркса, але мусить також мати хліб.

Є ще тільки питанне, чи він зборе опір Троцького і його приятелів та других авантурників і фанатиків.

У всякому разі сподіваються скорої проби сил в мурах Кремліна.

ЧОМУ БОЛЬШЕВИКИ ВІДДАЮТЬ КОПАЛЬНІ ЗОЛОТА НА СИБІРІ АМЕРИКАНСЬКИМ КАПІТАЛІСТАМ?

РИГА, столиця Латвії, 11. червня. — Далекосхідна сибірська республіка дала концесію американській фірмі на протяг 16 літ для використання копалень золота на Сибірі.

Урядова совєтська газета „Известия" з Москви доносить, що копальні золота на Сибірі, котрі перед війною видавали 108.000 фунтів золота річно, тепер видають річно лише 2.700 фунтів. В копальнях над Леною кождая унція добутого золота коштувала $2\frac{1}{2}$ унції золота.

КОРОЛЬ ГОВОРИТЬ ДЕМОКРАТИЧНУ ПРОМОВУ.

РИМ, столиця Італії, 11. червня. — Сьогодня італійський король Віктор отворив своєю промовою парлямент.

Він повитав представників нових країв і сказав, що Італія має тепер такі границі, які заповів італійський писменник Данте.

Далі сказав, що Італія буде працювати з другими краями для нової Европи і для привернення нормальних передвоєнних відносин. Парлямент, казав він, повинен працювати для поліпшення долі робучих кляс у фабриках і на полі. „Годі, аби була демократія в державі, заявив король, як нема демократії в економічному життю краю".

ОЛСТЕРЦІ МАЮТЬ І СЕНАТ.

БЕЛФАСТ, столиця Олстеру (північної Ірляндії), 11. червня. — При виборах до вишої палати (сенату) олстерського парляменту вибрано самих лише юніоністів (приклонників союза з Англією) в числі 22. „Шин-фейнери" і націоналісти (Айриші) не ставили своїх кандидатів до сенату.

АЛІЯНТИ ВИГАНЯЮТЬ ЗОРУЖЕНИХ ПОЛЯКІВ І НІМЦІВ ЗІ ШЛЕСКА.

ОППЕЛЬН, Горішній Шлеск, 11. червня. —Аліянти поставили Полякам і Німцям домагання, щоби забрали свої оружні сили з Горішнього Шлеска як найскорше.

Кажуть, що пан Корфанти вже згодився піддатись волі аліянтів. Командант німецької оборонної армії, генерал Гефер, ще не дав відповіди.

БРИТІЙСЬКИЙ ПОСОЛ В ПОЛЬЩІ ЖАДАЄ ПЕРЕПРОШЕННЯ; ІНАКШЕ КИДАЄ ВАРШАВУ.

ВАРШАВА, столиця Польщі, 12. червня. — Британський посол в Польщі, сер Вилием Гренфелл Мекс-Миллер, заявив нині, що покине Польщу, коли не дістане перепрошення зі сторони голови военного суду, котрий засудив на смерть польського офіцира Генрика Іванінського за те, що він украв польські мобілізаційні пляни і буцімто продав їх британським аґентам в Польщі.

Британський посол каже, що суд був за затворенними дверми і він не може знати, як суд відбувався, але часописі піднесли сей закид проти британських агентів, котрі, він каже, не мали жадних зносин з Іваніцким.

ФРАНЦІЯ ПРОТИВНА ПОЛІТИЦІ АНГЛІЇ В МАЛІЙ АЗІЇ.

ПАРИЖ, 12. червня. — Французька дипломатія зажурилась політикою Англії в Малій Азії, іменно тим, що Англія підпирає Грецію проти турецьких націоналістів. Покищо Англія тільки прихильно ставиться до грецького находу на Малу Азію, але кажуть, що небаром має дати Греції дійсну поміч.

Франція боїться, що як Греція побідить Турків, то Англія, а з нею і Греція, будуть панувати в Малій Азії, а тимчасом Франція стратить там свій вплив.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.7

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ШЛЕСК І ГАЛИЧИНА.

Горішній Шлеск постановили аліянти взяти під свою контролю і перевести там плєбісцит. Поляки хотіли наїздом зломити волю аліянтів і вислали 20.000 свого війска під проводом члена міжаліянтської плєбісцитової комісії, пана Войцеха Корфанти.

Було се не лише нарушеннє мира і аліянтських постанов, але і зневага, кинена аліянтам їх годованцем, Польщею. Бо Польща, котру аліянти зробили, позволила собі їх злегковажити і виступити проти них і їх оружної сили.

Се вже скінчило аліянтську поблажливість у відношенню до Польщі. Аліянти вкінці замісць махати рукою махнули рушницею і тепер гонять наперед себе польських нібито-повстанців, котрих пан Пілсудський прислав, щоби робили „повстанне" проти аліянтів.

Се перший раз, що аліянти мусять ужити оружної сили проти свого „приятеля". Сей перший раз акурат випав проти їх вихованиці Польщі.

Але чи се й послідний раз?

Дуже імовірно, що таких разів буде більше.

АЛІЯНТИ ВЖЕ МАЛИ ДОВОЛІ ЗМОГИ ПЕРЕКОНАТИСЬ, ЩО ПОЛЬСЬКІ ПРИРЕЧЕННЯ, ЗОБОВЯЗАННЯ, ПІДПИСИ, ЗАЯВИ І ДЕКЛЯРАЦІЇ В МІЖНАРОДНІХ ВІДНОСИНАХ НЕ МАЮТЬ ЖАДНОГО ЗНАЧІННЯ.

Наперед Польща підписала в договорі аліянтів з Австрією в Сен-Жермен, у Франції, що Східна Галичина і північно-західна Буковина є власностю Анґлії, Франції, Італії, Японії, Бельґії і Злучених Держав. А потім, проти волі аліянтів, власне вчасі, коли аліянти хотіли Галицьку Україну погодити з Польщею, — вона напала на сей край і завела там середньовічні розбої.

Потім Польща приняла від аліянтів тимчасову східну границю (8. грудня, 1919), яка крім польських земель признавала їм лише Холмщину і кілька повітів Східної Галичини коло ріки Сяну. А мимо того і мимо осторог зі сторони аліянтів Польща напала поза сею границею на столицю Литви, Вильну, а крім того загарбала за згодою Петлюри, Троцького, Йоффе і Раковського ще дальші землі українські і білоруські.

ОТЖЕ, ТРИМАЮЧИСЬ СТАРОПОЛЬСЬКИХ ЗАСАД, ПОЛЬЩА АЛІЯНТІВ ВЖЕ 4 РАЗИ ЗРАДИЛА.

Аліянти до такої „політики" і „дипльоматії" не привикли, особливо не привикла до того Анґлія і Америка, котрі найбільше все вміли шанувати міжнародні постанови і зобовязання.

Вони скоро побачили, що вони не поставили жадної нової вільної польської республіки, але привернули до життя польського трупа з 1772 року, який несамовито кидається з ножем в руці на всі сторони і несе пімсту тим, що не хотять його неволі.

АЛІЯНТИ ПЕРЕКОНАЛИСЬ, ЩО В ДОБРИЙ СПОСІБ ПОЛЬЩА НЕ ВЕРНЕТЬСЯ В ТІ ГРАНИЦІ, ЯКІ АЛІЯНТИ ЇЙ ВИЗНАЧИЛИ.

І ось до Вильни Ліґа Народів постановила була вислати війска кількох держав, а недавні вісти доносили, що Анґлія, Франція, Італія, Японія й Америка рішили, що столиця Литви, Вильна, таки буде належати до Литви а не до Польщі, та що Польща дістане наказ забрати свої заборчі війска з чужої землі.

На Горішньому Шлеску були аліянтські війска, але що було там найбільше французьких, то годі було удержати порядок і польські наїзники спокійно собі напали і на сей край, та ще й проливали кров італійських жовнірів. Аж коли прийшла більша сила анґлійського війска, а також й італійського, польських наїзників зачато гонити назад в Польщу і очищувати нападений край з польського злочину.

Коли аліянти впораються зі Шлеском, їм ще остається очистити другі краї з польського наїзду.

Може наперед візьмуться до Вильни.

А потім прийшла би черґа на Східну Галичину.

Вже торік, дня 10. липня, Польща на домаганне аліянтів підписала в Спа, в Бельґії, заяву, що опорожнить Галичину на кожде домаганне аліянтів.

Аліянтам тепер остається наперед поставити Польщі таке домаганне. Арґументів для сього домагання мають аж забогато.

По ухвалі Ради Ліґи Народів (зложеної з самих представників аліянтів) з 23. лютого с. р., що Польща не має жадного права до Східної Галичини, а яко тимчасова військова окупантка позбавила нарід того краю усіх прав, — аліянти повинні приступити до діла.

Тепер черга на Конференцію Амбасадорів в Парижі, якій Рада Ліґи Народів передала справу Східної Галичини, а потім на аліянтську Найвисшу Раду, а вкінці на найпевнійше средство — на війско.

Аліянти яко правні власники Східної Галичини обовязані її таксамо боронити як Шлеска, а знаючи, що іншого способу нема, повинні ужити військової сили.

Українці в Галичині, а особливо Українці заграницею, повинні старатись, щоби се сталось як найскорше.

АЛІЯНТИ МОЖУТЬ ЧЕКАТИ, БО ЇХ СЕ НЕ БОЛИТЬ, АЛЕ УКРАЇНЦІ НЕ МОЖУТЬ ЧЕКАТИ І ПОВИННІ КРИЧАТИ ПІД НЕБЕСА.

Коли аліянти є за нами; коли Польща в міжнародніх відносинах впала так низко як тільки могла, а польський розбій в Галичині переходить всякі можливі злочини, — ми повинні так голосно кричати як Німці кричать за Шлеск або Литовці за Вильну.

Бо права не дають, право беруть.

Як аліянти побачать, що великі маси Галичан щораз то голоснійше та острійше домагаються визволу з польського нападу, то не зможуть так спокійно сидіти як досі, але візьмуться до діла так як в справі Шлеска.

А покищо візьмімся ми до діла.

ПРИЧИНА ПОСЛІДНИХ НЕУДАЧ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

Так уряд Росії, як і уряд Австрії силкувалися національне відродженнє Українців задавити, „в колисці вдусити". Скоро се не повелося, спиняли дальший поступ національної думки всякими способами, якими володали їх держави. Російський уряд дальше московщив Україну, австрійський уряд польщив Галичину. Австрія дістала конституцію, яка всі народи держави проголосила рівноправними. Виконуючі закони обезпечали сю конституційну рівноправність. Але в р. 1648, в котрім розпочався перестрій Австрії в державу з демократичною конституцією, цісарем став обожатель Польщі і польських вельмож; людина, котра підлещуючися Полякам і виконуючи всі їх забаганки, силувалася вижебрати для себе корону Польщі. Отже, католицький клюрикалізм Габсбурґів і страх утрати Галичини в користь Росії, зробили цісаря Франц Йосифа прелютим ворогом Українців. В історії України він повинен зватися Ярема II. Не вбивав він Українців тисячами на полі, не вирізував цілих повітів, але тільки тому, бо в другій половині 18-сотих років й абсолютний цар не годен був ґаздувати так, як се було можливе в роках 16-сотих. Аж світову війну сей новий Ярема використав, щоби український народ прорідити — шибеницею. Цісар Австрії не міг також окремими законами сказати, що австрійська конституція є для всіх народів Австрії, з винятком одного народу українського. Хоч инші народи Австрії дивилися крізь пoлцi на те, що уряд робить з Українцями, то всеж таки вони не позволили би виймити Українців з під загальної конституції постановою самої конституції. Кождий народ мусів би боятися, що потому те саме зробили би з ним самим. Але австрійський цісар таки уневажнював закони, оскільки вони й Українцям давали рівноправність. Робив се трема способами: Санкціонував виняткові закони на шкоду Українців, які ухвалював галицький сойм; своїми розпорядками творив такі закони на шкоду Українців, яких не мав права ухвалювати сойм, і яких державний парлямент був би не ухвалив; позволяв галицьким урядам доптати всякі закони. Люди, й самі Українці, котрі „чули, що дзвонять, але не знали, в котрій церкві", розпустили по світі таку нісенітницю, що в половині 18-сотих років Австрія підпирала Українців проти Поляків, бо Поляки стреміли до відбудови Польщі, а Українці були льояльні піддані Австрії. Але, о скілько бесіда про політику самої Австрії, то се не правда, бо було навпаки. Австрія не поборювала польських стремлінь до відбудови Польщі, бо до того самого сама стреміла. Се, що Австрійці пару Поляків повісили, пару заперли в своїх страшних тюрмах, цілком не доказ, що поборювала Польщину в Галичині. Австрія точнісенько таксамо вішала і тортурувала в Куфштайнах своїх найріднійших Австрійців, своїх Німців. Австрія поборювала не Поляків, лише демократичних революціонерів, без огляду на їх національність. Точно в тім часі, в котрім, як кожуть, Австрія „підпирала Українців проти Поляків", тота Австрія віддала в руки „поборюваних" шкільництво „підпираних" нею Українців. Віддане спольщено. Австрія підпирала Українців, але вилами; і так сердечно, що вони вилізли другим боком! Першу конституцію, поділ держави на краї, перше державне і краєве законодавство накинув (окроював) Австрії цісар Ярема II. Вже в усім тім він показав, якто „Австрія підпирала Українців проти Поляків". Все те він так змайстрував, щоби в українськім краю, так адміністрація як і законодавство були в руках Поляків; щоби в державнім законодавстві і в головнім уряді державнім українські справи мусіли рішатися так, як хочуть Поляки. Всі свої адміністративні і автономічно-законодатні области, себто „краї". Австрія утворила з колишніх князівств, чи взагалі з колишніх самостійних, чи полусамостійних держав. Найстаршою і найсамостійнійшою державою, яка увійшла в склад Австрії; старшою і самостійнійшою ніж ядро Австрії, край „Долішна Австрія", була українська Галичина. Та про те австрійський цісар тоту Галичину зединив остаточно з Малопольщиною в один край, щоби Полякам Галичини помагали польщити український край Поляки Малопольщі. Краєви накинув цісар такий статут і таку ординацію виборчу до сойму, що Українці мусіли бути в меншости. Щей тоту законну меншість звів до смішно малої жмінки безкарністю безправств державних урядів на шкоду Українців. Щоби Українцям не поміг державний парлямент, цісар октройованою ним виборчою ординацією і дозволом побивати Українців безправствами, впустив до парляменту так мало українських послів, що цілий парлямент мусів в справах галицьких вволяти волю Поляків. Тим цісар навіки обезпечив польську перевагу, бо при кождій реформі виборчій, яку ухвалював парлямент, всі посли мусіли руководитися бажаннем більшости послів з Галичини; отже бажаннем Поляків. Українське селянство Австрія віддала на поталу польським панам. Вони його зруйнували так, що крайна нужда виганяла, одних до Америки, других на той світ. Між тим польське селянство Малопольщі поростало в пірє і ринуло в Галичину купувати землі від панів, та кольонізувати український край. Міста Австрія спольщила такою орґанізацією шкільництва, що українському селянинови чи міщанинови тяжко було пропхати сина до середної і висшої школи. Густі в сторонах з польським населеннем чотириклясові народні школи, школи середні і ремісничі витягали велику силу Поляків з під сільської і маломіщанської стріхи. Вони стали урядниками, підурядниками, ремісниками, купцями. Вони спольщили також всю державну і автономічну адміністрацію в Галичині. Українці в завзятій, невтомимій боротьбі здобувають одну публичну школу за одною, засновують школи приватні, здобувають позицію за позицією в державній і автономічній адміністрації. Засновують економічні інституції (кооперативи), котрими ратують селянство від економічної загибели, улекшують селянам викупно панських земель. В невтомимій і геройській боротьбі здобувають щораз більше значіннє в соймі і в парляменті. Все те проти волі Поляків і проти бажання цісаря.

В національну роботу і в національну боротьбу національно свідомі Галичани вклали, просто безконечну силу енерґії, завзяття і саможертви. Ся робота і ся боротьба зруйнувала безліч екзистенцій, в ній упали й кріваві жертви. Скоро Поляки і Австрія хотіли десь поставити на своїм, приміром, коли українському округови загадали накинути польського посла, то й морду не жахалися. Свій патріотизм при виборах премногі українські хлопи відпокутували в тяжких вязницях, або погибли пробиті жандармським баґнетом. Коли успіхи національної роботи не відповідали сумі вложеної в роботу енерґії і жертв: коли національне освідомленнє і політичне вишколеннє всеї селянської і маломіщанської маси ішло поволійше, ніж того можбуло надіятися; коли до решти не викорінилося москвофільства, защіпленого в Галичині сфальшованою Москалями історією України і москвофільська партія ослабляла боеву силу народу; коли заслаба відпорність народу не цілком спинила наслідків польонізаційної роботи Австрії; коли кооперативи не росли як гриби по дощи і не розпоряджали міліярдами; коли український народ біднів і тим улекшував польську кольонізацію; коли не зломано виборчих безправств, усуваючих українських представників з сойму і парляменту; коли брак публичних шкіл Українці запізно стали заступати власними приватними школами; коли селяни і маломіщани, хоч могли, замало користали з істнуючих шкіл; коли вся світська урядничa (не духовна) інтеліґенція спольщилася за двома наворотами, так що з дітий численних урядників українських з 1860-их років і раньших ані один (!), оскільки не пішов на теольоґію, не лишився Українцем; коли українські видання не оплачувалися, бо замало мали покупців, і через те літературна творчість була слабша, ніж могла бути; коли в рр. 1918—19 Галичани, тoтi Пiємонтці України, не вихопили з рук божевільних України Східної і не уґрунтували Соборної України; коли Ґаличани, хоч в р. 1918. не було між ними ні одної хлопської дитини національно несвідомої, дали заслабий відпір Полякам ів р. 1919 галицька армія відступивши за Збруч там пропала, бо частина народу дала себе збаламутити хлополапам з сего і того боку Збруча — у всі тoтi недостачі і лихі наслідки, які могли не бути, завинила одна-однїська недостача, одна прогалина в національній роботі Галичан: Національні робітники не були свідомі того, що Шашкевича і його ровесників українськими националами зробило пізнанне традицій української державности. Наслідники Шашкевича, всі майже по нинішний день, не свідомі того, що їх власна свідомість національна є плодом пізнання дрібної частини наших традицій історичних. Не знаючи самі, що националами зробила їх історія, вони зле робили пропаґанду для свого націоналізму. Гадаючи, що народ освідомлять національно будь яким письменством в українській мові, громадськими шпихлірями, крамницями, парцеляцією панських земель, навпослід і програмою радикальної реформи аґрарної, вони замало заопікувалися бувальщиною свого народу. Не пізнали її і не очистили з грязи, якою її захлястали московські і польські історики. Не видобували на верх, та не показували масі народній всіх діл героїв, що боролися, терпіли, загибали в боях і на муках конали за українську державність. Наші історики були фоноґрафами істориків московських або польських. Що тoтi наговорили в українську руру, то ся рура, не загикнувшися, переспівувала дословно по українськи. Ще гірше забаламутили і замакітрили нашу історію тoтi історики українські, що історією робили політику. Історія є колишньою політикою, отже вона може богато навчити політиків живучого покоління; її можна визискати для цілий нинішної політики. Найбільше нашу історію визискували політики демократичні, але визискували зле. Як Москалі і Поляки, так і наші демократи визискували історію, несвідомо фальшуючи її. Тим своїй демократичній політиці не помогли, а національній пошкодили. Демократичні і лжедемократичні історики і політики робили політику історією освітлюючи давні події так, начеб вони ділялися нині, або й від нині за сотню літ вперед. Вигадували ріжні похибки в ділах бездільности героїв минувшини, вказуючи на тoтi „похибки і занедбання" як на причини того, що ще перед сотками літ не прийшло у нас до таких політичних і соціяльних реформ, які вони тепер хотіли би мати, хоч тих реформ ні тоді не було, ні ще тепер нема у народів культурно о много старших ніж ми. Во злобі своїй аж пріли, так з нашої історії випорпували самі найгірші річи, самі темні плями. Лжедемократизм казав їм затаювати світлі картини, бо на них списані діла тодішних „буржуїв": князівш бояр, шляхти, ремісничих майстрів, упривілеєних козаків і — брpp! — попів! Витягали тільки картини темні і перед очі народу ставили саму погань, котру історики инших народів, не виключаючи найдемократичнійших, полишають в архівах для ужитку довбачів-каламарників. Та коби лиш те! А то ще й замарували ясні картини своїм лжедемократичним калом, гадаючи, що так удекорованою картиною, як сідстрашуючим приміром, перестережуть своє поколінне і охоронять його від похибок, які, на їх думку, робили прадіди.

Незнаннє ваги історії в національній роботі, не знанне доброї і знанне фальшивої історії зробило, що у нас було замало зрозуміло, приступно і добре написаних книжок про давні часи. Тoтi письменники наші, що писали історію для ширшого загалу, писали способом цілком противним, як писали письменники польські, мадярські, чеські, німецькі. Оповідали сухо, не промовляючи до серця, бо переповідали фальші істориків польських і московських, переповідали нісенітниці лжедемократів. Учили народ легковажити минувшину, ба, й погорджувати нею. Такий Іван Франко скрикнув був раз в розпуці: „Не люблю України, бо знаю її історію!" Він сказав таке, бо знав історію, але сфальшовану. Франко не пішов стежками перевертнів, бо то був великий розум, сильний дух. Але між слабими духом така думка про нашу минувшину викликувала численну дезерцію в табор польський, котрий чванився лицарською, повною беспримірних геройств історією. Історичних оповідань, якими всі народи виховують молодь в націоналізмі; оповідань підбадьоруючих народню масу, розбуджуючих національну гордість, почуттє національного і людського достоїнства, одушевленнє для національної державної думки, віру в її остаточну побіду, охоту і завзяттє іти за приміром давних героїв України — у нас цілком нема. Такої письменности не маємо, хоч ніякий народ в світі не має минувшини, котра письменникам давала би матеріял так богатий і так гарний, як історія України. Що так є, свідчить суд чужинців! Німець Боденштед, що в р. 1844 видав перекладені на німецьку мову наші пісні народні, так пише про нашу історію: „Що за богатство красок і предметів!" Боденштед примірами показував, що поети і малярі мають в українській історії до оброблення пребогато подій від московського закріпощення в зад аж до княжих часів. Він каже: „Українська історія дає матеріял до величавої поетичної картини. Се пятьсотлітна велика драма!" Наші письменники не черпали з сего жерела, бо не знали, яка у нім чиста, цілюща вода. Вони гадали, що то вонюче, трійке болото. У нас не устроювано також національно-історичних празників, яким Поляки завдячують майже всі успіхи своєї офензивної політики національної.

В. Будзиновський.

(Дальше буде).

СЛЬОЗИ-ПЕРЛИ.

Сторононько рідна! Коханий мій краю!
Чого все замовкло в тобі, заніміло?
Де-не-де озветься пташина несміло,
Немов перед бурею в темному гаю,
І знову замовкне... як глухо, як тихо...
Ой лихо!

Ой деж бо ти, воле, ти зоре таємна!
Чому ти не зійдеш на землю із неба?
Осяяти землю нещасную треба!
Ти бачиш, як все в нас покрила ніч темна,
Ти чуєш, як правду неправда скрізь боре!
Ой горе!

О, люде мій бідний, моя ти родино,
Брати мої вбогі, закуті в кайдани,
Палають страшнії, незагойні рани
На лоні у тебе, моя Україно!
Кормигу тяжку хто розбить нам поможе?
Ой Боже!

Колиж се минеться? Чи згинем без долі?
Проклятє рукам, що спадають безсилі!
Навіщо родитись і жити в могилі?
Як маємо жити в ганебній неволі,
Хай смертна темнота нам очі застеле!
Ой леде!

ЛЕСЯ УКРАЇНКА.

СЕ І ТЕ.

БІДНИЙ, АЛЕ ПРАЦЬОВИТИЙ РЕДАКТОР.

Розбалакався пан Бориско про українських селян і став впирати, що вони тепер вдоволені. Коли йому звернули увагу, що факти говорять зовсім що инчого, пан Бориско висилувався особистою лайкою, вихвалюючи межи стрічками себе за працьовитість, за бідноту і тим подібні християнські чесноти.

Лишаємо пана Бориска з усіми його чеснотами, а перейдемо до чогось важнійшого, до самої сути справи.

ПАН БОРИСКО ТА УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНИ.

Ходить справа не о пана Бориска, а о українських селян та їх відношеннє до совєтського уряду на Україні. Пан Бориско писав, що українським селянам ще ніколи та не було добре, як тепер. Коли його звернено увагу, що факти показують на невдоволеннє серед українських селян, то пан Бориско став крутити, як циган батогом. Тепер він вже каже, що всі люди звичайно невдоволені; при помочі примірів він представляє, що нібито українські селяни такі невдоволені, що хочби хто їм самого неба прихилив, хочби гори гроша насипав і нічого робити не казав, то вони все таки булиби невдоволені.

Так характеризує пан Бориско українських селян. І так характеризує українських селян всяка зволоч, чи московська чи польська, що на Україну іде українського хлопа обдирати. Зате, хто мав нагоду пізнати українського селянина, той знає, що він, як всякий другий селянин, без причини невдоволеним не буде. Говореннє про природний нахил українських селян до невдоволення походить від тих, що хочуть оправдати невдоволеннє українського селянина; від тих, що хочуть дурити людий, що причиною сього невдоволення лежить не гнеті, не у визиску, не в неволі але вже в самій натурі українського селянина. Говореннє таке стрічаємо у пана Падеревського, котрий нераз говорив, що українські селяни з усього невдоволені і самі не знають що хочуть.

Стрінутися у пана Бориска з поглядами пана Падеревського на українських селян може не так дивно, але на всякий случай замітно.

ЧОМУ СЕЛЯНИ НЕВДОВОЛЕНІ?

Після пана Бориска українські селяни повинні бути вдоволені і булиби вдоволені, якби не та паскудна людська, а передовсім українська селянська натура, якби не природний нахил бути з усего невдоволеним.

Тимчасом самі таки большевицькі ґазети за послідні часи дали аж за богато доказів на те, що українські селяни дійсно невдоволені, ба що більше, показали, чому ті селяни не вдоволені.

Ось приміром, українська комуністична ґазета, „Вісти" що виходить в Подільськім Каменці, пише в 99. числі з сего року про новий „хлібний податок" заведений на весну московськими большевиками на Україні. В статті про сей податок отся ґазета так малює невдоволеннє українських селян при попередній податковій системі, яку лише що тепер знесено:

„Як було раніш? Селянин наробить усього, а до нього приходить продотрядник (комісар) і каже: „це все не твоє, а державне. Залиш — каже — собі на їжу по нормі, залиш на насіння, а всю решту вези до спільного казана".

„Ось як було. До чого привів такий порядок? Селяне! Ви самі знаєте: все господарство у селянина стало підупадати, бо порядок сей вибивав у нього з рук всяке діло, одбивав охоту робити свою роботу.

— Роби, роби, — казав селя-

нин, — а що наробиш, все віддай, бо не твоє. Селянин обурений був таким порядком.

Так пишуть отверто про відношенне до себе самих комуністи. Через те, що се вони пишуть про себе самих, і то не дуже підхлібні річи, ми не маємо причини їм не вірити. Се мусить бути факт. Але що обходять факти людий, котрі оперують лайками та циганськими викрутами?

Говоренне, що усі людий, а межи ними й українські селяни, невдоволені, чи є чого, чи нема є циганським крутарством. Всяке невдоволенне має свої причини. Невдоволенне українських селян також має свої причини. Податкові здирства большевиків се одна з тих причин, одна з многих.

Говорити, що селяни мусять бути вдоволені, бо большевики їм землю дали більше, як вони колинебудь мали до тепер, навіть хочби се було правдою, є також циганським крутарством, бо всякий знає, що можливе й таке, що селянин буде мати більше землі, як мав передтим, а прецінь вдоволений не буде. Можливе, що той самий уряд, котрий дав селянинови землю, не дасть йому на ній працювати. Се є, приміром, погляд каменець-подільських „Вістий". Одна податкова справа вистарчає, щоби зруйнувати селянина, навіть найбогатшого на землю. Се виразно признають ті самі „Вісти".

„Вже коли порядок для селянина змінили, так це сталося тому, що без цього не можна було, без цього селянство загинуло-б, а разом з ним загинула-б робітнича-селянська Україна".

Се здається ще більше ясно підчеркує причину невдоволення селян з большевицьких порядків. Звичайною, ми не можемо сподіватися щоби яка американська большевицька ґазета написала про клопоти українських селян під большевиками. Американські большевицькі редактори уважають своєю ціллю не писати правду, посняти ті трудні питання, які мусить розвязати кождий народ, що будує державу; розкрити отверто похибки, щоби з них навчитися і більше їх не робити. В них головною ціллю уважається писати похвали, величати особи, вихвалювати порядки, (які часто уже давно показалися кепськими) кадити безкритично всякому бовванови, а в скрутну хвилю лаяти, лаяти, і крутити по циганськи.

НЕ ВІРИВ, АЖ ЗМІРИВ.

Якийсь письмака з „Єжедневніх", котрий називає себе „чорноробом", щоби закрити як слід свою особу, вилаявся на якогось свого знакомого за те, що сей перестав вірити в большевизм діставши листа з Европи від чоловіка, який був самий большевиком, навіть до советської Росії з Америки поїхав, але засмакувавши советського раю в Росії і на Україні пішки помандрував до Галичини, під польських панів.

ВЖЕ Й „ЄЖЕДНЄВНІ" КАЖУТЬ, ЩО В РОСІЇ ПЛОТІВ КОВБАСАМИ НЕ ГОРОДЯТЬ.

„Господин „чорнороб" виказує по тім свому знакомому, що большевизм мусить покинути кождий большевик, котрий став большевиком, прочитавши брошурку Крата „Коли зійшло сонце" або яку инчу брошуру, де советська република представлена як край дармоїдів з плотами, ковбасами городженими.

Читаємо ми сі лайки на робітників, що від одної брошурки большевиками стали, і дивуємося собі; „Ба коли то перестануть бути большевиками ті, що навіть одної брошурки Крата та городжені ковбасами плоти не читали? Коли то покинуть большевизм ті всі, що стали большевиками через зневіру в німецькі побіди? Коли то покинуть большевизм ті всі, що в „Єжедневніх" кождого дня самі плоти ковбасами городять?"

КЛЯСОВА СВІДОМІСТЬ БОЛЬШЕВИКІВ.

„Єжедневні" вміють добре „писати". Того робітника, що вилічився з большевизму в советській Росії та Україні, вони лають не менче не більше, таками титулами:

Темний чоловік.
Несвідома людина з дурними мріями.
Несвідомий робітник.
Здеморалізований.
Дурна голова.
Клясово несвідомий чоловік.
Здеморалізована темна сила.
Слабодух.
І т. д.

По такім довжезнім ряді титулів, пан „чорнороб" з „Єжедневніх" виказує, що в Америці богато людий далося захопити гарними малюнками советської Росії; богато людий, захоплених образами плотів, ковбасами городженими; богато людий, що уважається соціялістами, по прочитанню одної брошурки, описуючої плоти з ковбасами; богато людий, які думають, що большевизм лежить в ґузику або якім инчім значку на ковті.

Так описує „чорнороб" своїх власних прихильників, партію українських комуністів в Америці. Нехай йому буде й так. Може воно дійсно так. Вони свої. А свої своїх краще знають.

Ми їм перечити не будемо. Однак не можемо поздержатися від пригадки, що були люди, які колись звертали увагу на те, що плоти, ковбасами горожджені по сторінках „Єжедневніх", та ріжні обіцянки червоних пашпортів се не клясова свідомість, а якраз затемненне свої відомости.

ВИДАВНИЦТВО У. Н. С. „СВОБОДИ".

ПРЕМІОВИЙ КУПОН НА КНИЖКИ ПО ОБНИЖЕНІЙ ЦІНІ ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ".

Сей купон уповажнює кождого передплатника „Свободи", котрий надішле свою цілорічну, піврічну або чвертьрічну передплату почавши від 1-го лютого 1921 року, — до одержання книжок від Видавництва У. Н. С. „Свободи" ПО ПОЛОВИНІ ЦІНИ ЇХ ВАРТОСТИ.

Хто з тих передплатників присилає або прислав цілорічну передплату, а пришле ще враз з сим купоном $3.00, має право вибрати собі книжок вартости $6.00;

Хто прислав піврічну передплату, а пришле ще враз з сим купоном $1.50, має право вибрати собі книжок вартости $3.00;

Хто прислав чвертьрічну передплату, а пришле ще враз з сим купоном $1.00, має право вибрати собі книжок вартости $1.75.

Імя передплатника ....

Адреса ....

Місто і стейт ....

Вислав передплату дня ....

Сей купон є важний до 31-го ґрудня 1921 р. кождий передплатник „Свободи" може дістати за предложенням сего купону і присланнєм суми поданої в купоні, подвійну вартість книжок кождого часу і незалежно від дня надіслання передплати, однак не пізнійше 31-го грудня 1921 р.

Ті Вп. Передплатники, котрі прислали свої передплати від 1-го лютого 1921 р. можуть жадати кождого часу вислання їм Преміового купону на книжки по обниженій ціні, однак в купоні мусить бути подана вірна дата прислання передплати між 1-им лютого а 3-им груднем 1921-го року.

БІЛОРУСЬКІ СПРАВИ.

Національна нарада.

Сучасний Уряд Б. Н. Р. істнує згідно постанові Ради Республіки, остання сесія якої відбулася в грудні 1919 року.

З того часу Уряд є відповідальним тільки перед президією Ради Республіки. Для того, щоб мандати Уряду не викликали незадоволення за більш ніж річний період праці Уряду без Парляменту, тим більше що з 7 членів Уряду і 5 Президії на місци офіційного перебування сих двох найвисших установ Б. Н. Р. (тимчасово в Ковні—столиці Литовської Республіки) працює тільки половина їх, в найближчому часі скликається Білоруська Національна Нарада для обговорення усіх питань сучасного становища і будівництва Б. Н. Р. на нараду мають бути викликані представники всіх білоруських політичних партій і громадських орґанізацій і обовязково, усі члени Ради Республіки, які тільки перебувають на волі: в Литві, в Латвії, на Білорусі, окупованій Поляками, в Радянській Білорусі і Західній Европі. Місце скликання Наради поки ще не вирішено.

Білоруські школи у Виленщині

В біжочому році значно розвинулась шкільна справа у Виленщині. Крім великої скількости нижчих шкіл, закладаються школи в таких містах: 1) білоруська учительська семинарія в Барунах, білор. ґімназія в Городку, білор. ґімназія в Сьвірі. Опріч того повним ходом працює 1. Виелнська ґімназія і має відновитися у найближчому часі Бушлавська ґімназія, зачинена польською жандармерією ще при покійнім „Заржонд дзє Цивільним Зем Всходніх" пана Ссмоловского. Трохи гірше стоїть шкільна справа у Гродenщині тому, що Поляки там заводять свої порядки, наче в себе дома в Конґресівці. В Гродenщині істнує досі тільки одна Гроденська ґімназія.

Білоруське війско.

Крім нереґулярних повстанських частин перебуваючих в полосі між Поляками і большевиками від Двини до Припяти істнують також реґулярні військові частини, як у польській армії, де для них у Варшаві відчинена школа підхорунжих, а в Лодзі Військова Комісія, так і в Литовській армії. На жаль білоруські частини в Литві підлягають самим Литвинам без участи білоруських орґанізацій і тому мають надто московський вигляд. Так істнуючий в Литві „Білоруський курінь" називають „Білим руським курінем".

Брак Білоруських підручників.

З розвоєм білоруського шкільництва зявилась остра потреба в шкільних підручниках, бо все ранійш видане — розпродано. Сим дуже піклується „білоруське Т-во імени Ф. Скорини", яке має виготуваний до друку повний комплєкт книжок з курсу нижчої й середньої школи. Є думка частину книжок дати у друк українським видавництвам у Відні. Справу затримується браком коштів і малою енерґійністю білоруських закордонних видавництв.

Білоруський Червоний Хрест.

В Ковні орґанізується „Білоруське товариство Червоного Хреста", яке має на меті при допомозі громадянства, уряду і ріжних закордонних добродійних товариств опікуватися поолненими, еміґрантами, політичними утікачами, сидячими в польських і московських криміналах, дітьми, хорими й иншими обездоленими громадянами Білоруси. Орґанізаторами „Білоруського Червоного Хреста" є віденські білоруські діячи.

З ВОЛИНІ.

Не дають землі й за готівку.

Містечко Горохів, володимирського повіту (тепер повітове місто), здавна славилося кожушаними виробами. Землі там переважно мало, збільшого огороди. Кожушаний промисл загинув і наші мешканці кинулися шукати землі.

Та ба! Коли хто й приторгує якусь десятинку, а вже як дійде річ робити купно, то земля не дається до рук. Від селян Українців нотар вимагає „дозволу" на право купна ґрунту. А такого „дозволу" нашому братчикови відповідні урядові чинники не дають та всіми способами відволікають видачу того дозволу.

Орґанізуванне Союзу „Просвіт" у Луцьку.

Дня 6. мая в Луцьку відбулася нарада представників „Просвіт" Волині в днях 14.-15. лютого с. р., підписано статути „Обєднання культурно-освітніх орґанізацій Волині", й подано владі на затвердженне.

Заходи що до українських учительських курсів на Волині.

Тимчасова Управа „Обєднання культурно-освітних орґанізацій Волині" на своїх зборах постановили, що необхідно впорядкувати сього літа українські учительські курси. При чому справу технічного переведення сеї постанови доручається володимирській „Просвіті". Відповідне помешкання в Володимирі є. Програма курсів така: 1) Польська мова (теорія і практичні вправи), 2) Українська мова, 3) Українська література, 4) Педаґоґіка, 5) Історія України, 6) Ґеоґрафія України, 7) Природознавство, 8) Математика, 9) Позашкільна освіта, 10) Українська штука і 11) Музика й спів.

ВІРА В ВОСКРЕСЕННЯ.

Гей, жалібна то була субота
Другий день, як Ісуса сховали,
На апостолів впала турбота
І від жалю порушились скали.

Розійшлись навкруг чорні вісти,
Що Спаситель загинув на віки,
Заридали побожні невісти,
У Йордан плили сльози мов ріки

І Христова промовила Мати:
Не пропало ще ваше спасення!
Любі жени, годі вам ридати —
Майте віру! Прийде воскресення...

Майте віру — мій Син з вами буде,
Завтра з гробу живий підніметься,
Встане в славі — і станеться чудо,
Сильній вірі ніщо н еопреться.

В них бажання горяче збудилось,
В сильну віру змінилась жалоба;
Ранним ранком усе те сповнилось:
Встав Спаситель померший із гроба!

• •

Всіж ми вірмо й бажаймо одного,
І воно хочби в гробі лежало —
Встане так, як з могили повстало
Мертве діло Ісуса живого!

Ю. Шкрумеляк.

НІМІ ЧИСЛА

або стан української школи на Волині.

Тоді, коли з осени, по большевицьких часах, шкільна інспекція на всі можливі лади тамувала справу відновлення шкільництва, не давала вчителям можности розпочинати науки, з весною-ж ті інспектори наче переродилися. Вони не аби як дбають про школи й то — на превелике диво! — лише про школи... українські.

Скрізь і всюди нишпорить інспекція по шкілках Волині, й вимагає вчащання усіх школярів до школи. В противному випадкови інспектори погрожують звільняти вчителів.

Та чи винен тут учитель? Адже працювати доводиться йому тут — більше аніж в несприяючих умовах. Адже убого живуть люде (батьки школярів), а уряд дбає про українську школу на Волині, — бодай не казати!...

Для ілюстрації наведу стан початкової української школи в селі Перевісся, ковельського повіту. До тієї школи вчащало з початку зими, за менших морозів — з Оеревісся 36 дітей та з сумежного села Тупали — 39. При чому про заможність батьків тих школярів виразно промовляють нище наведені числа:

З усього числа 75 учнів належить до ґрупи, батьки яких мають хліб, пару коней та одну дійну корівчину, 19; батьки яких мають тільки по одній коняці або корівчині, 30; батьки яких зовсім не мають ані худоби ані хліба, 26.

Якже виглядає вчащання дітей до школи показують такі числа:

Вчащало дітей до школи: в грудні 75, січні 65—60, лютому 59—55, в початку квітня 30, в початку мая 16—18.

Для пояснення сих чисел додам, що 11 дітей, коли збільшилися морози, покинула за відсутністю одежі на озувки. Далі 26 дітей залишили школу через те, що батьки подалися старцювати, і — щоб придбати більше милосердя при випрошувані „насущного" — частинно взяли дітвору з собою; а декому то й просто доводиться сидіти в хаті, бо батьки забрали з собою все лахміття. Крім того декому доводиться йти в найми, в пастухи.

Далі-ж знову — сором навіть признаватися,—восьмеро школярів самі подалися у світ добувати прошеного хліба.

Це явище (старцювання школярів) немовби зносить голос до самого неба, що далі так йти не може! І таке відбувається в західній частині повіту, далеко від того Стоходу! А щож тоді діється там... понад Стоходом?...

При чому характерно те, що коли звертається хто до американських добродійних інституцій, то відповідь одна: „Вже ми дали на повіт. Коли розділювати-муть, то частину дістанете й ви".

Та чи дістаємо ми?

Тепер ось весною — рушили старцювати діти. А там доведеться йти в старці й учителям, бо їх за те, що мало дітей учащає до школи, дбайливий інспектор повиганяє.

Учитель.

ВІД ЗАРЯДУ КНИГАРНІ У. Н. СОЮЗА.

ГІДНЕ УВАГИ:
книжки зі старого краю
ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ!

Твори Т. Шевченка в 5-ох томах брошур. — Ціна $10.00
Твори Т. Шевченка в 5-ох томах в оправі. — Ціна 12.50
Твори Т. Шевченка в 3-ох томах брошур. — Ціна. 6.00
Твори Т. Шевченка в 3-ох томах в оправі 7.50

ТВОРИ В. ВИННИЧЕНКА:

Том. І. Краса і сила та инші оповідання. — Ціна 1.00
„ II Голота й инші оповідання. — Ціна 1.00
„ III. Боротьба й инші оповідання. — Ціна 1.00
„ IV. Кузь та Грицунь й инші оповідання. — Ціна 1.00
„ V. Історія Якимового будинку й инші оповідання. — Ціна.. 1.00
„ VI. Рівновага, роман з життя еміґрантів. — Ціна 1.00
„ VII. По-Свій, повість. — Ціна 1.00
„ VIII. Божки, продовженне повісти „По-Свій". — Ціна 1.25
Том. IX. Босяк й инші оповідання. 1.00
„ X. Честність з собою, роман — Ціна 1.00
„ XI. Хочу, роман — Ціна..... 1.00
Між двох сил, драма на 4. дії — Ціна .... 50 цт.

ТВОРИ РІЖНИХ ПИСАТЕЛІВ:

Люборацькі, сімейна хроніка, А. Свидницького, брошур. — Ціна $1.25
Люборацькі, сімейна хроніка, А. Свидницького, в оправі. — Ціна..... 1.60
Ґолем, оповіданнє, Ґ. Майрінка (переклад з німецького), брошур. — Ціна 1.25
Ґолем, оповіданнє, Ґ. Майрінка (переклад з німецького), в оправі.— Ціна 1.60
Рубають ліс, повість, А. Крушельницького, брошур. — Ціна...... 1.50
Рубають ліс, повість, А. Крушельницького, в оправі. — Ціна..... 1.80
Причепа, повість, І. Нечуя-Левицького, брошур. — Ціна 1.50
Причепа, повість, І. Нечуя-Левицького, в оправі. — Ціна 1.80

(Дальше буде).

При замовленню на висше $5.00 дається 5% опусту; при замовленню на висше $10.00 дається 10% опусту; а при замовленню на висше $20.00 дається 15% опусту. Читальням і бібліотекам дається опуст що-то більший.

Гроші (належитість) треба висилати враз зі замовленнєм на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York City.

або до Джерзи Сити, на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

Родимці! Хто цінить добру книжку і хоче її мати, най замовить висше подані книжки, бо всі вони є дуже гарного і дуже цінного змісту.

З поважаннєм

Андрій Савка, завідатель в Джерзи Сиїі.
Дмитро Андрейко, завідатель в Ню Йорку.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

БЕНТЛЕЙВІЛ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 109, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 19. червня, о годині 2-гій пополудни в Юніон Гол. Кождий член має явитися, бо є важні справи до полагодження. Неприсутний член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — М. Батюк, предс.; І. Фариняк, секр.

ІСТ ЙОНҐСТАВН, О. Тов. „Сокіл", від. 218, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 19. червня о годині 2-гій пополудни відбудуться піврічні збори, на яких буде звіт урядників і контрольорів за минувші місяці їх діяльности. Всі довгуючі члени мають явитися і застосуватися до спеціяльної ухвали, котра запала в місяци цвітни в користь членів. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Заряд товариства.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. „Подільська Січ", від. 8, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 19. червня, о 2-гій годині пополудни, в церковній гали. Проситься, аби всі члени явилися, бо є важні справи до полагодження, а також мається вибрати людий, котрі мають занятися проґулькою, що товариство заміряє устроїти в неділю, 3. липня б. р. Неприсутні члени будуть карані після статута. — Н. Чолій, предс.; Н. Турчин, кас.; С. Пилипишин, секр.

МЕКАДУ, ПА. Бр. Сошествія св. Духа, від. 7, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 7-мій годині вечером в суботу, 18. червня, в гали церковній. Є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — І. Коґут, предс.; П. Пухир, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 34, подає до відома, що піврічний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 19. червня, в гали П. Решетара під ч. 2306 ул. 30. На порядку нарад піврічний звіт урядників. Будеться принимати нових членів після статута. Неприсутний на тім мітінґу член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — В. Лозінський, пр.; І. Тичинський, секр.

ВІЛКСБЕРІ, ПА. Бр. св. Николая, від. 99, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 19. червня, в гали церковній під ч. 635 Рівер стр. На порядку нарад буде звіт контрольної комісії і инші важні справи. — Н. Рутько, предс.; П. Лавний, секр.

ФУЛТОН, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 263, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 19. червня в гали під ч. 559 W. Second St. На порядку нарад купно лоти під українську хату. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — С. Козорт, предс.; В. Зарічний, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Бр. св. Петра і Павла, від. 245, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 19. червня, в гали церковній під ч. 18 Вудленд стр. Кождий член має вирівнати свої залеглости, бо буде суспендований. — М. Скоропад, предс.; О. Собчак, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 42, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 19. червня, в гали Укр. Нар. Дому під ч. 148 Гоп Аве. На порядку нарад справа нової галі і инші важні справи. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Т. Скоробогатий, предс.; М. Мельник, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. „Вільна Україна", від. 176, повідомляє, що надзвичайний мітінґ відбудеться зараз по богослуженню в неділю, 19. червня, в гали церковній при Семій улици. Обовязком всіх членів явитися на означений час. — С. Москалик, предс.; Р. Рубльовський, секр.

НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 296, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 19. червня, в гали церковній. На порядку нарад звіти урядників і контрольорів та инші справи. — М. Гарачмак, предс.; Г. Волошинович, секр.

ВУДЛАВН, ПА. Бр. св. Николая, від. 120, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о годині 1.30 пополудни в неділю, 19. червня в гали читальні під ч. 152 4-та Аве. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — І. Вайда, секр.

ЮНҐСТАВН, О. Бр. св. Михаїла, від. 140, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 19. червня, в гали церковній під ч. 526 В. Райн Аве. Є важні справи до полагодження. — І. Веса, предс.; Ф. Нановський, секр.

КАНЗАС СІТИ, КАНЗ. Бр. св. Володимира, від. 323, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 19. червня, в гали парохіяльній під ч. 547 Савт Парк Аве. На порядку нарад буде піврічний звіт. Контрольори мають сконтролювати діловодство уряду. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Д. Кархут, предс.; Д. Яремко, секр.

ВІЛКСБЕРІ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 3-ій годині пополудни в неділю, 19. червня, в гали парафіяльній під ч. 635 Н. Рівер стр. На порядку нарад буде піврічний звіт. Проситься, аби всі члени прибули на той мітінґ. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — І. Винник, предс.; Г. Ґулька, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 6-тій годині вечером в суботу, 18. червня, в гали парафіяльній. На порядку нарад буде піврічний звіт, а крім того і инші важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — П. Стецик, предс.; В. Колодрубець, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Тов. „Вільна Україна", від. 139, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 7-мій годині вечером в суботу, 18. червня, в гали парохіяльній під ч. 4952 Савт Палайна стр. На порядку нарад звіт секретаря і инші важні справи. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — О. Чучман, предс.; Д. Кошіль, секр.

ІРІ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 40, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 3-тій годині пополудни в неділю, 19. червня, в гали Ф. Салаєвського під ч. 908 Гесс Аве. На порядку нарад буде звіт з приходів і розходів за минувших 6 місяців, а також будеться вибирати нового касієра. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — С. Бандура, предс.; Н. Гаврилів, секр.

АКРОН, О. Бр. Сошествія св. Духа, від. 295, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 19. червня, в гали церковній при ул. Абель і Вашінґтон. На порядку нарад касовий звіт і инші важні справи. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — Й. Стасишин, предс.; Г. Мончак, секр.

ФОРД СІТИ, ПА. Тов. „Запорожська Січ", від. 63, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 19. червня, в гали товариства при 6-тій стріті і 6-ій Аве. На порядку нарад буде звіт з маєтку, а також богато инших важних справ. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Д. Буряк, предс.; О. Мищишин, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 15, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни, дня 19. червня в домі Павла Гадзіцького під ч. 110 Фронт стр. Для того, що є важні справи до полагодження, то проситься, аби всі члени явилися на той мітінґ. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Козак, предс.; І. Довгань, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 19. червня, в гали У. А. Горожан під ч. 823 Френклін стр. Проситься членів, аби всі на тім мітінґу явилися. Довжники мають вирівнати свої вкладки. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — П. Басараб, заст. предс.; С. Чорномаз, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. Николая, від. 175, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 19. червня в гали парохіяльній при Кліперт Аве. Буде вибір нового предсідателя, бо бувший предсідатель резиґнує. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — П. Пошивак, предс.; Д. Макара, секр.

ПЕНН АЛЕН, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 95, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 19. червня в домі Матвія Романишина під ч. 4 ул. Пенн Ален. Є богато важних справ до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — І. Чорній, предс.; Н. Мельник, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. імґ Богдана Хмельницького, від. 22, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о годині 7.30 вечером в суботу, 18. червня, в гали церковній під ч. 62 1Норт 5-та улиця. Є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Г. Бардак, предс.; М. Баглай, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Василія, від. 364, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться дня 19. червня в гали церковній зараз по Службі Божій. Проситься всіх членів явитись на той мітінґ, бо буде піврічний звіт контрольорів. Довгуючі члени мають усі свої залеглости вирівнати. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Н. Бусько, предс.; І. Шарко, секр.

ПОДЯКА.

Сердечно дякую за присланих $800 по моїм мужу Антоні та за Ваш труд. Нехай істнує та зростає в силу Український Народний Союз во віки. — **Юстина Ґошко**, Дашава, Стрий, Гал.

СТАРОКРАЄВІ ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Олена з Лисяків Давидякова, жінка адвоката і сотника галицької армії, учителька школи ім. Грінченка у Львові, померла дня 2. мая в Камінці Липник, яко жертва важкої праці в часі военного лихоліття. окійна ще яко учителька народньої школи в Камінці щиро працювала для свого народу і богато селянських дітий вивела в ряди інтел.генції.

Сава Дуда, довголітній секретар товариства ім. Качковського, помер у Львові дня 30. квітня, переживши 66 літ.

Юрко Головецький, господар зі Свершковець, побитий в варварський спосіб жандармами 16. квітня, помер 21. квітня серед страшних мук і болів. Померший впав жертвою знущань команданта жандармського постерунку в Беремянах Дурбайла і його підвладного жандарма Жура. Судова комісія, яка перевела секцію тіла, ствердила, що смерть наступила наслідком важкого побиття попід груди і живіт. Небіщик числив около 50 літ і полишив жінку і дрібні діти.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщення, за більше разів дається відповідний опуст. Дворазове оголошення в 5 стрічок $1.00.

Пошукую ВАСИЛЯ ПАСАЙЧУКА в важній справі. Хтоби о нім знав прошу повідомити на адресу: WASYL PATZ, 133 Newton St., Newark, N.J. 37-38

Пошукую МИХАЙЛА МУДРОГО, який зволить відозватися на мою адресу листовно. Він находиться в Америці від 1913 року. KAZYMYR PAVLOVSKY, ppor., Ukr. Tabor B, Bar. 4, Josefov, Czecho-Slovak Republic, Europe. 37-38

РЕСТАВРАНТ НА ПРОДАЖ з причини виїзду до старого краю в головнім положенню і добрий бизнес. Прошу голоситись на адресу: 55 Riverdale Ave., Yonkers, N. Y. 37-39

ДОБРА НАГОДА! Ґросерня, кенди, сиґар стенд на продаж в добрім положенню. Голоситись особисто чи листовно на адресу: 525 Grove St., Jersey City, N. J. 34-47

НА ПРОДАЖ ФАРМА 100 АКРІВ, найліпшої землі, новий дім з 12 кімнат, стодоли і другі забудовання; 8 коров, 2 коні, 100 курий, всяка машинерія; одна миля від міста і стації. Ціна $4500, половина готівки. Є ще другі малі і великі фарми недалеко Ню Йорку. Навідайтесь до: MR. ROSEN & GRUNES, 99 E. Broadway, New York City. Пишіть по анґлійськи. 30--

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, молодий, самотний, має приємний тенор, знає провадити і учити хор. Рівнож великий любитель театрів, сам дуже добрий аматор і режісер, грає на гуслях. Пошукує посади. Котра парохія потребує такого учителя, прошу голоситись на адресу адмін. „Свободи". Посаду можу обняти як найскорше. 36-38

ДУЖЕ ТАНО продам дім з 6 кімнатами і шанда; 4 щепи, при стріткарі Main St., Blackstone, Mass., 5 мінут до фабрики. Голоситись до: NICHOLAS HORODYSKY, 78 Cato Street, Woonsocket, R. I. 35-37

ПОТРЕБА Українців — 2000 кравців, 500 шевців, 800 ковалів і 25,000 ріжного рода ремісників. Зголоситься до: UNIVERSAL INDUSTRIAL DISTRIBUTING CORPORATION, 332 E. 14th St., New York, N. Y. 31-36

КАТАЛЬОҐ машин дописання і других забавних річий можете отримати за присланием 2 цнт. марки. Пишіть до: THE UN-IN-DI-CO., P. O. Box 36, Madison Square, New York, N. Y. 31-42

$1200 ГОТІВКОЮ потреба щоби купити трифамілійний дім в Джерзи Сіти. 5 цнт. до Ню Йорку, кілька мінут до тунелевої стації на Суміт евені. Загальна ціна около $4000, з чого решта остає на дуже догідних морґечах. Рент приносить стілько що дає найменьше 15% від вложеного капіталу а дім знаходиться в такій дільниці, де сама льота протягом кількох наступних літ може бути стілько варта як тепер за проперти жадається. Причина продажи: Властитель живе поза містом і не може так доглянути як належить. Інтересовані зволять писати на адресу: „ПРОДАЖА", c|o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 32-37

НА СВ. ЮРІЯ.

А як Юрія прийде свято,
В полі стане усяка робота,
І галуззям з розмаю нового
Замаяться мужицькі ворота.

А на стайні, стодолі і хаті
Там хрести нарисують крейдяні,
Щоби з дому все зло відігнати —
І з худібки уроки погані...

Піде в вечір сусід до сусіда,
Про „нечистих" балакати буде...
—Хай „він" щезне, у безвісти піде,
Щоб не впала худібка ні люде!

• • •

Бідний хлопе! Коби де дістати
Того зілля, що в дебри і звори
Відігналоб від твоєї хати
Злого Духа неволі й покори!

Ігор.

ХИТРІ МОСКАЛІ.

„Совет труда і оборони" постановив предприняти міри для достарчення соли в потребуючі її округи. Так торжественно заявляють большевицькі часописи.

А як се зроблено?

Приказано з Москви українській команді здемобілізовати часть червоної армії, доповнити її робітниками і утворити в той спосіб спеціяльний відділ для забезпечення соли, для ладовання її на вагони, лодки і перевозу її до фабрик, зелізниць і портів Росії.

Сей приказ цікавий не лише тим, що армію демобілізуєсь для спеціяльних цілий, але й тим цікавим відношенням до „федеративної української републики": з України має набратися селян і робітників, з України має набратися соли і повети їх на Московщину.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА НА БУКОВИНІ В РУМУНСЬКОМУ ЯРМІ.

Орган учительської спілки Українців Буковини „Каменярі", (тепер вже, як довідуємося з львівської преси, закритий румунським урядом). в 5. ч. з 10-го цвітня с. р. подає осьтакий образок страдань, які переживає наша українська православна церква під Румунами на Буковині:

По семи літах зійшлось українське духовенство знову на загальні збори. Серед дуже тяжких обставин зійшлось воно. Всі тяжко, протягом довгих літ набуті права Українців на церковному полі, пропали за одним махом. Ґенеральний вікарій архимандрит. Тарасу Тимінський спенсіонований. **В консисторії, семинарії та між дієцезальними інспекторами нема ні одного духовника української народности. Ні в однїй черновецькій православній церкві не вчуєш уже славянського богослуження ані українського слова. Не ліпше стоїть справа й у всіх мішаних і в богато чисто українських парохіях. Навіть закона Божого вчать українських дітий по румунськи. Теольоґічний виділ обернувся в чисто румунський. Православній академії відібрали льокаль, а українські семинаристи мусять молитися й по румунськи. Консисторія це лиш сама урядує по румунськи, але приказала й усьому українському духовенству урядувати лише по румунськи, хотяй сі священики не вміють по румунськи. Священики-Українці обовязані здавати іспити з румунської мови, хочби компетували й на чистіську українську парохію.**

В середу, 23 марта с. р., зібралось більше півсотні українських священиків у „Народнім Домі" в Чернівцях. Всі богослови явились яко гості. Консисторія й поліція вислали на збори своїх заступників. Зборами проводив протоєрей о. Теофіль Драчинський; секретарував проф. о. Петро Катеринюк. Збори відкрито о 2., а закінчено о годині 5.30 співом молитв. В голосах звеніла туга невольницької пісні „Над ріками Вавилону"... серце здрігалось, а сльози канули.

Збори іменували пять довголітних ревних діячів почесними членами священичого товариства, а іменно отців: архим. Тараса Тимінського, протоєрея Теофіля Драчинського, унів. проф. Дениса Єремієва, ексарха Дмитра Козарищука і катедр. провідника ексарха др-а Касіяна Бриндзана.

Вибрано новий виділ, що уконституувався так: головно о. Т. Драчинський; містоголовою о. архим. Т. Тимінський; секретарем проф. П. Катеринюк; господарем проф. др. Ф. Григорій; касієром проф. Д. Тащик.